

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség: Deák Ferenc-u. 2. Telefon 13-33. Kiadóhivatal, közönségszolgálat és jegyiroda: Aradi uca 8. sz. Telefon 306. Nyomda: Petőfi Sándor sugárút 1. szám. Telefonszám 16-33.

Szeged, 1926, augusztus 19, CSÜTÖRTÖK

Előfizetési árak: Egy hónapra helyben 40.000 kor., Budapestre és vidékre 65.000 kor. Egy év 600.000 kor. A hirdetésárak a közönségszolgálati osztályhoz fordulandók. H. évfolyam 191. szám

Kultura Szegeden.

Szegeden akkor szokták a kultúrát emlegetni, ha botrányok vannak a színház körül. Mindazok a közéleti nagyságok, akik a gimnázium nyolcadik osztályának szekundás dolgozataival befejezték irodalmi kapcsolataikat, ilyenkor eszmélnék rá a kultúra iránti igényeikre és zafosan mennek a színházi kultúrát Szegeden. Ha a személyi kérdés véget ért, megszűnik érdeklődésük a kultúra iránt is. Elvégre, hogy Shakespearét, Wagnerét, Ibsenét, Katonát, vagy más halott szerzőt adnak-e a szegedi színházban, az már nem személyi és nem kulturális kérdés. Ilyenekről legfeljebb az erkölcs és irodalom nevében szokás szavalni a színházi bizottságban. Megnézni, azt már nem. Megnézni legfeljebb az operettet szokás. Esetleg még azt sem. Az is jogcím lehet a színház ügyével való foglalkozásra, ha valaki egyáltalán nem jár a színházba. Aki így cselekszik, teljesen objektív módon, a látozók által egyáltalán nem befolyásolva, tisztán a vagyonszerzési bulettin alapján nyilatkozhatik a színház dolgáról.

Bocsánatot kérünk az olvasótól, ha mi szakítunk a kultúrának a speciálisan szegedi vállfájával és átmerészkedünk olyan területekre, amelyeket Szegeden, nem lévén botrányokkal és trükkökkel összefüggésben, nem szoktak a kultúrához tartozónak tekinteni. Tesszük pedig ezt a kis kiruccanást egy nemrégiben felmerült tervvel kapcsolatban, amely hasznosítani akarja a Stefánia-sétány régi váromját, mozi tervezvén a telejére, sőt esetleg vutatlit a környékére. Az ügyben már nyilatkozott a városnak egyik főtitkárja. Attól kell tartani, ha hamarosan utját nem álljuk minden módon és minden eszközzel, még akadnak, akik komolyan követelni fogják a megvalósítását.

Mindenekelőtt egy kérést intézünk a szegedi kultúra súlyemelő bajnokaihoz. Legyenek szívesek és vegyék tudomásul, hogy a színház nem az egyetlen és talán nem is a legfontosabb kultúrateremtője ennek a városnak. Van itt egyetem, van egyházi iskola, van Dugonics-Társaság, sőt van a városnak olyan múzeuma és könyvtára, amely akár érdek, akár pedig rendezettség és használhatóság tekintetében ritkítja párját az egész magyar udaron. Vegyék tudomásul, ha nem is szokták láogatni a liszparti orolpos palotát, hogy Szeged városának legnagyobb kincsei ott vannak felhalmozva. A regálók könyvtárai, a gyűjtemények, a gyanánt gyűjtik össze és sugározzák ki magukból az emberi tudás energiáját. Akármint akarunk csinálni a Stefánia-ligettel, erről megelégedeznünk nem lehet és ha igazán kultúrát akarunk, a városi múzeumot és könyvtárat kell beállítanunk szemléltetésünk gyűjtőponjába.

A szegedi múzeumnak van egy igen nagy hibája, amely azonban független az intézet igazgatásától: a kulisszaszerű épület, amelyet 1896-ban emeltek és parádés példája a múlténi utat-műemlékeknek, már teljességgel szűk és nincsen meg az intézmény fejlesztésének a lehetősége. A háború alatt természetesen az ilyen dolgok háttérbe szorultak, de ma a múzeum kérdése ismét kopogtat a város ajtaján, amely nem engedheti meg, hogy legszebb kulturális intézménye elcsorvadjon. Ideiglenesen a múzeum kibővítésére egy lehetőség kínálkozik: a váromnak a felhasználása, amelyet bölcs lelkűk most mozi, vagy vutatlit centrum formájában szeretnének hasznosítani. Ha ezt egy kerítéssel hozzák kapcsolatba a múzeum épületéhez, benne el lehetne helyezni az archeológiai, vagy kulturális gyűjteményt és ezek helyiségei a főépületben felszabadulnának. A két épület közötti pázsiton nagyon szépen helyet találhatnának külföldi múzeumok mintájára azok a emlékek, amelyek most hozzáférhetetlenül van-

nak a kultúrpalota szuterénjében felhalmozva. Magától értetődőleg ez a megoldás csak ideiglenes volna és a múzeum kérdését véglegesen csak egy külön képtári palota és kiállítási csarnok építésével lehetne megoldani, amire annál nagyobb szükség van, mert ma Szegeden nincs egyetlen hely, ahol ideiglenes jellegű művészeti kiállításokat lehetne rendezni.

Talán akadnak egyesek a város tanácsában és a törvényhatósági bizottságban is, akik hajlandók volnának, hogy ezt a tervet magukév-

tegyék. Mert kétségtelen, hogy ez a terv áldozatokkal jár. Le kell mondani a mozi és vutatlit ötletről, sőt még be kellene zárni a romban hazát lett tisztviselői kis kassinót is, ahol orronverőcskét játszadoznak és hosszulepésből meritenek közigazgatási bölcseséget a város érzékenyebb kedélyű alkalmazottai. De ha mérlegre tesszük az áldozatok és az elérendő eredményt, talán az összehasonlítás mégis a kultúra javára fog eldőlni. Ajánljuk ezt a szerény ötletet első sorban a Városi Párt szíves figyelmébe.

Franciaország a Gajda-ügy miatt demarsot intézett Csehszlovákiához?

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Prágából jelentik: A Lidove Noviny azzal az értesítéssel szemben, hogy a prágai francia követ demarsot nyújtott volna át Csehszlovákiának, Benes lapja, a Prager Presse megállapítja, hogy a hír ebben a formájában nem felel meg a valóságnak.

Az igazság az, hogy Franciaország diplomáciát uton bizonyos felvilágosításokat kért Gajda tábornak ügyében, amelyeket a külügyminisztérium meg is adott és demarsról nem is lehet beszélni.

A detektívek szétugrasztották a Vági-párt titkos értekezletét.

Őrizetbe vettek 19 vezetőségi tagot.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) A rendőrség ma a késő esti órákban bizalmas jelentést kapott arról, hogy a Vági-párt a József-ucai Malra-p'pa vendéglő belső szobájában titkos gyűlésre jött össze. Az értesítés után nagyobb számú detektív vette körül a vendéglőt,

majd behatoltak abba a szobába, ahol Vágiék tényleg megbeszélést tartottak.

Hogy miről tárgyaltak a csoport még szabadlábban lévő vezetői, megállapítani nem lehetett, a rendőrség 17 embert és két női őrizetbe vett és bezárkolt a főkapitányságra.

Poincaré intézkedései a drágaság letörésére.

Állandó bizottság ellenőrzi az élelmickek árát.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Párisból jelentik: A kormány tagjai ma délelőtti minisztertanácsra ültek össze, amelyen le tárgyalták az egyes minisztériumok által külön-külön kidolgozott takarékosági rendszabályokat. A minisztertanácsról kiadott hivatalos közlemény bejelenti, hogy a kormány különböző takarékosági és a drágaság letörésére irányuló intézkedéseket határozott el, amelyeket a leg-

rövidebb időn belül életbeléptetnek.

Igy az élelmiszerkereskedelem ellenőrzésére állandó fogyasztási bizottságot állítanak fel; a kenyérgabonát az új javaslatok értelmében az eddiginél két százalékkal nagyobb arányban kell kiőrlni, aronkívül a liszta buzálisztát az 1926-1927. évi kampányban legalább 10 százalékkal idegen liszttel kell keverni. Ezáltal a kormány a kenyér árát öt centimesmel akarja csökkenteni.

Szerbia barátsági szerződést kötött Görögországgal.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Belgrádból jelentik: A jugoszláv sajtó nagy örömmel üdvözli az új jugoszláv-görög barátsági szerződés megkötését, amely nagymértékben fog hozzájárulni a Balkán konszolidációjához. A Politika értesítése szerint a szerződés megkötését Olaszország részéről különböző titkos

machinációk előzték meg és Olaszország minden erejével azon volt, hogy a görög kormányt a szerződés perfektálásáról lebeszélje. Az olasz-görög viszony az utóbbi időben meg lehetőségek elhídegtült és jugoszláviának könnyen sikerült Görögországot szerződés megkötésére bírni.

Szardán este konferenciát tartottak a csepeli robbanás ügyében.

Budapest, augusztus 18. Holnap lesz egy hete a csepeli robbanásnak. A nyomozás a katasztrófa után néhány órára megindult, de eddig nem tudtunk mást megállapítani, mint azt, hogy a robbanás semmiesetre sem következhetett be öngyulladás, vagy egyéb baleset következtében. A nyomozás újabb szenzációja után már Hitényi Imre főkapitány-helyettes és csoportja nyomoz. Ez a szenzáció az a titkos bejelentés, amelyet Zimmermann Ede volt hentesmester, jelenleg ügynök tegnap tett a főkapitányságon, hogy a múlt hét csütörtökén, vagy a robbanás napján délelőtti üzleti ügyben

Kecskemétre utazott. A vonalon utazott két oroszul beszélő ismeretlen, akik beszédükben többször említették ezt a szót, hogy Csepel. A főkapitányság politikai osztálya a bejelentés után az első pillanatban furcsállották a bejelentést, de mégis megindították a nyomozást. A nyomozás hamarosan eredményre vezetett. Kiderült, hogy a szenzációs fordulatból egyetlen szó sem igaz. Ez Zimmermann Ede fantáziájának romantikus elképzelése. Így Zimmermann bejelentése az irattárba került.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) A csepeli robbanás ügyében ma a késő esti órák-